

HAMAR KOMMUNE

Rådmannen

Arbeids- og sosialdepartementet
pb 8019 Dep

0030 OSLO

Arbeids- og sosialdepartementet

Saksnr.: 200500983	Dok.nr.: 52
Arkivkode: 671.3	Dato: 03.05.05
Avd.: SAN	Saksbeh.:
U.off.:	

Deres ref.:

Vår ref:
Mette Braathen
Tlf: 62 51 05 48
04/01024(003)

Arkiv:
/U63/&00
009143/05

Dato:
28.04.2005

HØRINGSUTTALELSE - ENDRINGER I ALKOHOLLOVENS FORSKRIFTER

Vi viser til Deres høringsbrev av 01.03.2005 vedrørende endringer i alkoholloven. Hamar formannskap har behandlet saken og fattet i sitt møte 27.04.2005 høringsuttalelse som følger:

Lovendringene og utkast til forskrift innebærer på en rekke områder forenkling av regelverket, mindre detaljstyring og større selvstyre for kommunen i forhold til saksbehandling og kontroll etter alkoholloven. Hamar kommune vurderer dette som positivt. Hamar kommune vil likevel komme med innspill i forhold til enkelte av de endringer som er foreslått:

§ 10-9 Kontrollfrekvens

Det legges i forskriften opp til at minstekravet om 3 kontroller pr år fjernes og at kommunene gis større fleksibilitet mht til hvor ofte bevilingshavere skal kontrolleres. Alle stedene skal likevel minimum kontrolleres en gang pr år og kommunen skal utføre minst tre ganger så mange kontroller som de har salgs- og skjenkesteder.

Hamar kommune er enig i at kommunene gis en større fleksibilitet mht til hvordan ressursene knyttet til kontrollarbeidet disponeres. Hamar kommune er likevel av den oppfatning at det er unødvendig å stille krav til at samtlige bevilingshavere skal kontrolleres hver år, så lenge man stiller minimumskrav til det totale antall kontroller. Vi er blant annet av den oppfatning at f.eks. eldresentre ikke trenger kontroll hvert år. Hamar kommune anbefaler derfor at det ikke stilles noe minimumskrav til antall kontroller pr skjenkested.

Hamar kommune er i utgangspunktet enig i at det totale antall kontroller bør ha et visst omfang. Dette kravet må imidlertid ses i sammenheng med gebyrinntektene. Vi vil komme nærmere tilbake til dette spørsmålet om bevilingsgebyrer under.

§ 10-7 Åpne eller anonyme kontroller

Hamar kommune er av den oppfatning at det må være anledning til å foreta anonyme kontroller, men slik at kontrolløren legitimerer seg etter at kontrollen er gjennomført

Besøksadresse
Hamar Rådhus
Vangsvegen 51

Postadresse
P.b. 4063
2306 Hamar

Postgiro: 0807 5427000
Bankgiro: 7162 0527305
Foretaksnr: 970 540 008

Telefon.: 62 51 02 00
Telefax.: 62 51 02 01
E-mail: postmottak@hamar.kommune.no

Reglene om granskning etter fvl § 15, som slår fast at granskning i hovedregelen skal være åpen, omfatter i hovedsak forhold hvor bevisverdien ikke svekkes ved at kontrollobjektet gjøres kjent med granskingen. De tradisjonelle skjenkekontrollene består i hovedsak i å observere hvorvidt lovgivningen overholdes. Det er grunn til å anta at de fleste bevillingshavere vil skjerpe kontrollen når de er klar over at de blir kontrollert. Åpne kontroller vil derfor svekke muligheten for å avdekke mer alvorlige overtredelser av alkoholloven, som skjenking til mindreårige ol. Dersom kontrollene er kjent i forkant vil de også miste sin preventive effekt.

Det vanlige vil likevel være at kontrollørene tar kontakt med ansvarshavende på stedet dersom det avdekkes alvorlige overtredelser som f eks skjenking til mindreårige og åpenbart påvirkede personer i lokalet, dersom man etter å ha observert over en periode konstaterer at betjeningen ikke selv tar hånd om situasjonen. Det samme vil gjelde når kontrollobjektene er i ferd med å forlate lokalet. Hvorvidt man vil gi seg til kjenne vil likevel bero på situasjonen, for eksempel dersom man ved å gi seg til kjenne ødelegger muligheten for å avdekke andre situasjoner/forhold man er i ferd med å observere.

Kontroll av internkontrollsystemer mv, vil kunne gjennomføres i samsvar med prinsippene i forvaltningsloven, hvor hovedregelen er at kontrollen foregår åpent.

Hamar kommune anbefaler primært at departementets forslag til ordlyd opprettholdes. Hamar kommune foreslår følgende alternative ordlyd dersom departementet finner det hensiktsmessig å presisere at kontroller som er egnet for det utføres åpent:

Kontrollørene skal uten oppfordring legitimere seg og meddele formålet og hjemmel for kontrollen, med mindre dette vanskeliggjør formålet med kontrollen.

En slik ordlyd vil likevel innebære at de tradisjonelle skjenkekontrollene, som består av observasjon av hvordan bevillingen utøves, foregår anonymt.

§ 10-8 Håndtering av kontrollrapportene

Hamar kommune har i praksis ikke fulgt kravet om at alkoholkontrollutvalget skal oversende kontrollrapportene med vedlegg til kommunestyret via sosialtjenesten. Hovedtrekkene i kontrollvirksomheten er imidlertid tatt inn i kommunens årsrapport. Endringene i alkoholloven og forslaget til endringer i alkoholforskriften gir kommunen stor grad av frihet med hensyn til hvordan kommunene skal organisere kontrollvirksomheten. Et pålegg om å sende rapportene via sosialtjenesten, strider mot dette prinsippet. Et slikt krav medfører et forsinkende og kostnadsdrivende ledd i saksbehandlingen. Vi kan heller ikke se at det er behov for en slik ordning, da helheten i kommunens alkoholarbeid ivaretas gjennom andre kanaler som utarbeidelse og oppfølging av rusplan mv.

Kap 10A internkontroll

Hamar kommune er enig i at krav til internkontrollsystem kan være et effektivt virkemiddel i kontrollarbeidet. Vi anbefaler likevel at departementet utarbeider en veileder for hvordan dette arbeidet kan legges opp i virksomhetene.

Kap 11 Bevillingsgebyr

Departementet har i sitt forslag til gebyrberegning foreslått at gebyret for omsetning av øl opprettholdes, men at gebyret for omsetning av vin og brennevin justeres noe. I realiteten

innebærer dette at kommunenes totale inntekter opprettholdes tilnærmet på dagens nivå, da omsetningen av vin og brennevin utgjør en forholdsvis liten andel av omsetningen.

Selv om gebyrinntekten ikke er øremerket er den ment å skulle gjenspeile kostnaden ved saksbehandling og kontroll med bevillingene. Hamar kommune har derfor valgt å bruke inntekten til dette arbeidet.

Hamar kommune har dd 45 skjenkebevillinger og 21 salgsbevillinger. Gebyrinntekter for omsetning av alkohol var i 2004 på kr 447 044,- for 2004. Dette inkluderer gebyrinntekter for etablerer- og alkoholprøven, som vi også avholder for to av nabokommunene og fylkesmannen. Gebyrinntektene har de siste årene vist en nedgang på ca 10%.

Kommunen behandlet i 2004 ca 80 søknader om faste salgs- og skjenkebevillinger og ca 190 søknader om ambulerende og enkeltanledninger. 4 bevillinger ble inndratt. Kommunen utførte 233 kontroller. Dette sammenfaller med departementets foreslåtte minstekrav til antall gjennomførte kontroller. Hamar kommune har i praksis forsøkt å målrette kontrollene etter behov, noe som innebærer at ikke alle bevillingshavere er kontrollert tre ganger. Hamar kommune bruker administrativt i gjennomsnitt 1 årsverk i tilknytning til arbeidet med salgs- og skjenkebevillinger. Dette inkluderer den politiske behandlingen. I tillegg kommer utgifter til gjennomføring av kontrollene. Til sammen utgjør våre totale kostnader knyttet behandling og oppfølging av salgs- og skjenkebevillingene i gjennomsnitt kr 600 000,- pr år.

Gebyrinntektene dekker i dag ikke kostnadene kommunen har til saksbehandling og kontroll med bevillingene.

Departementet er av den oppfatning at mindre detaljstyring knyttet til blant annet kommunenes organisering av saksbehandlingen, samt innføring av internkontrollrutiner, innebærer en forenkling som gjør at kommunenes oppgaver ikke er mer tyngende enn i 1998. Hamar kommune er ikke umiddelbart enig i denne vurderingen. Blant annet har det vist seg at saksbehandlingen knyttet til vandelsvurderingene er forholdsvis arbeidskrevende. Vi viser også til innføring av nye kontrollhjemler, som gir kommunene adgang til å kreve innsyn i regnskaper og kontroll av virksomhetenes lokaler. Dersom det forventes at kommunene skal delta i og følge opp denne type kontrollarbeid er dette arbeidskrevende prosesser. Vi er også av den oppfatning at særlig deler av skjenkebransjen vil måtte følges opp forholdsvis tett med informasjon og veiledning i forbindelse med kravet til internkontrollsystem, men også med etterfølgende kontroller dersom man forventer at systemet skal inngå som en integrert del i den daglige driften.

Det vises også til s 47 i departementets høringsnotat hvor det fremgår at *"Det er ikke meningen at lovendringen skal føre til en svekkelse i den politiske styringen med utøvelsen av alkoholloven i kommunen."* Det kan derfor ikke være slik at kommuner som ønsker å opprettholde tettere politisk styring i disse sakene, f eks ved å opprettholde et alkoholkontrollutvalg eller legge behandling av søknader om skjenkebevilling til formannskapet, av økonomiske grunner ikke skal ha anledning til det. I Hamar kommune ser vi blant annet at alkoholkontrollutvalget fungerer som en nyttig arena for samarbeid mellom politi, næring og politisk og administrativt nivå i kommunen mht til hvordan bevillingene utøves.

Størstedelen av kommunens kostnader ved oppfølging av salgs- og skjenkebevillinger er i hovedsak er knyttet opp mot lønnsutgifter. Disse har steget betydelig siden 1998. Hamar

kommune kan vanskelig se at vi klarer å opprettholde den aktivitet vi har på området, eller ta i bruk de muligheter for kontrolltiltak alkoholloven og de nye forskriftsendringene gir oss, uten at gebyret på øl reguleres. Departementets forslag til regulering av gebyrene innebærer derfor i realiteten en reduksjon i kommunens aktivitet på området, med mindre det er politisk vilje til økt egenfinansiering fra kommunen. Ut i fra dagens kommuneøkonomi er det ikke grunnlag for å tro at kommunen vil foreta en slik prioritering.

Hamar kommune anbefaler på dette grunnlag at departementet øker bevillingsgebyrene i samsvar med den generelle prisstigningen.

Med hilsen

Sindre Molstad
Kontorsjef

Mette Braathen
Mette Braathen
juridisk rådgiver